

POGODZIĆ (25) *vb pf*

Oba o jasne.

inf pogodzić (15). ◇ *fut 3 sg* pogodzi (1). ◇ *praet 3 sg m* pogodził (1) *StryjKron*, pogodzi(e)ł (1) *ZapKościar*. ◇ *imp 2 pl* pogóźdzcie (1). ◇ *3 pl* niechaj pogodzą (1). ◇ *con 2 sg m* byś pogodził (3). ◇ *3 sg m* by pogodził (1). ◇ *impers praet* pogodz(o)no (1).

Sł stp notuje, Cn brak, Linde także XVIII w.

1. *Doprowadzić do zgody, porozumienia* [*kogo* (8), *co* (*Przen*) (1)] (9) : Gdy tę rzecz dano ná rozładek/ ták ie pogodzono [*ita inter eos composita est*]/ áby ieden drugiego przeproził *ModrzBaz* 61; Książętá ich tákże/ włóźcie W.M. w tę ípólną przyiaźń/ pogóźdzcie ie W.M. *OrzJan* 70, 133.

pogodzić z kim (1): Tám Kieiftut Xiążę Zmodźkie vczyniwłzy fię z nieprzyiaćielá iednaczem/ [...] pogodził Krolá z Iurgim Nárimuntowicem Belłkim Xiążęćiem [...] tym ípořobem/ Aby Litwá wroćiwłzy więźnie z Polski pobráne/ Iurgi Xiążę áby zamek Bełłki Krolowi podał *StryjKron* 457.

W połączeniu szeregowym (1): iż ten Heliałz [...] miał náwróćić ferce oycow ku fynom/ á ferce fynow ku oycow ich: to ieft miał włzyftłkich pogodzić/ porownáć/ w iednę wiáre y miłóść złączyć. *CzechRozm* 108.

Szeregi: »pogodzić i pojednać« (1): to mi lie zda z náłzym dobrym: ábyś wálzá K:M. Książętá Niemiećkie przez pořły fwé/ ludźi godné/ wáźné y wymowné pogodził y pojednał *OrzJan* 129.

»pogodzić i porownáć« (2): że Prorok ten Heliałz [...] rozerwáných w wierze y w miłóści/ pogodzić y porownáć miał *CzechRozm* 108v; stalo ízyę yeft wdomu bartořza swarki Soltisza Myařteczka Kořcerzini y przet włzyftłkimi przifźęfnemy yłz Pán potstarořczy Kořcerłki Adrian czeřtkowłki pogodzyel y porownal brati albo dzeczy nyebořczyka walęnte⁸⁰ Mlinarza Lipuřkego *ZapKościar* 1584/46v. [*Ponadto w połączeniu szeregowym 1 r.*]

Przen (1) :

Zwrot: »noc ze dniem pogodzić« (1): Tenże Ireneus ducha ś. nigdy Bogiem nie zowie/ iáko tedy trudno/ noc ze dniem pogodzić: ták Papięskie wyznánie/ z piřmy Ireneufowyrni porownáć. *NiemObr* 126.

2. *Usunąć różnice pogłádów, zbliżyć* [*kogo* (*autorów*), *co*] (11) : W ktorą rzecz/ gdy kto pilno z rořładkiem weyřrzy/ [...] niewiem iełli cáłá á zupełną zgodę bęđzie moğł w nich obaczyć. Ale chociaźby ie teź kto pogodzić chćiał/ tedy przedsię tę zgodę łam X. Arcybiřkup řwoiá przedmowá zepřuie *CzechEp* 227; Ale iełli piřmo ś. trudne: izáź nie dáleko trudnieyřze piřmá y wymyřły ludzkie/ ktorých řáden nigdyby teź y vczeńřzy cále wyrozumieć/ áni pogodzić moźe *NiemObr* 81.

pogodzić z kim (*z autorami*) [*ich słowa, opinie*] (3): (*marg*) Dwoiákie nazwisko iednego nie moźe pogodzić Mátheuřá z Lukařzem. (–) Bo v Máteuřá Iechoniałz ípłodził Sálátyelá/ Sálátyel Zorobabelá/ á Zorobabel Abiudá. A v Lukařzá Nery ípłodził Sálátyelá [!]/ Sálátiel Zorobabelá/ á Zorobabel Rhezę/ á Rhezá Iohánná etc. co dáleko ieft rzecz inřza *CzechRozm* 153, *3; Náořtátek/ niechay pogodzą Auguřtyná/ z Hiláryuřzem: ktorzy obádwa/ iuz nie rychłó bęđąc po Niceńłkim řynodźie/ piřáli o troycy/ á przedsię roźnie tę troycą opiřuiá. *NiemObr* 135.

Zwroty: »różnice pogodzić« [*w tym: między kim i kim* (1)] (2): *NiemObr* 129; Obiecuie Król włzyftłkie różnice między Duchownémi y Swietćkimi pogodzić. *SarnStat* 112.

»między sobą pogodzić« (1): iż trudno/ by kto ták mądry być miał/ któryby oyce między sobą pogodzić mógł/ bo iefli weyźrzyłz w ony/ którzy piáli przed *Concilium* Niceń. iáko dzień od nocy/ ták ich piłmá/ od poślednieyfzych różne są. *NiemObr* 175.

»i to, i ono pogodzić« (1): Dla których słow y wykładu Auguſtynowego y Theofiláktowego/ dziwnie się kręci/ chcąc się z tąd wywikłáć/ żeby y to y ono pogodził. *CzechEp* 175.

»pogodzić zwadę« (1): Wszakże tá iefł różność [...] iż w liście do Rzymian/ Apoſtoł chcąc pogodzić onę zwadę/ która się była wſzczęła między tymi którzy z Żydow/ á onemi którzy z Pogánow byli wwierzyli/ tym się nawięcey báwi/ áby okazał/ że [...] *WujNT* 649.

Szereg: »porównać i pogodzić« (1): Kto się temu dwoiemu iego byćiu w Rzymie [...] przypátry/ [...] łączno wſzytki Hiſtoryki y S. Doktory porowna y pogodzi. *SkarJedn* 98.

3. Dogodzić, pomoc, zaradzić, sprostać [komu, czemu] (5) : Wiem iż mię ty nienawidziłz/ A o inney żenie myśliłz. [...] Aleć łatwo temu pogodzić/ Iedno mi chćiey poſag wroćić *BierEz* B4v; Zebyś do Skoły nie po wſzytko chodził Ale ſam czásem drugiemu pogodził. *MączLub nlb* 13; *KochSz* C2; [*ErazmJęzyk* 11v (*Linde*); Quod remedium huic malo inueniam, iáko ia temu mam pogodzić. *TerentMatKęł* B4v, R2v; A co ſie dotyczye poſpolítwa inego/ ktore Láćiny nieumie; temu łatwo pogodzić. *HerbOdpow* F2v].

Ze zdaniem dopełnieniowym (1): Ták iż ſnadź namędrſzému Trudno pogodzić temu/ Aby przynamniéy więznąć/ ábo zbłądzić Niémiał *KochFrag* 14.

Zwrot: »pogodzić sobie« (1): by thák łatwo pogodzić ſobie żony mogły/ iáko mężowie mogą/ dobrze by ſie ſniemi działa: ále one niebogi niemogą ſobie ni czym pomoc *GórnDworz* Y5.

Synonimy: **1. pojednać**; **3. pomoc**.

Formacje współrdzenne cf **GODZIĆ**.

Cf **POGODZENIE, POGODZONY**